



LIST IZLAZI TJEDNO. GODIŠNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VII. BROJ 27.
SIBENIK, 5. srpnja 1936.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.

Hrvatska kultura

Znanje je novac. Tako se izražava narodna mudrost. I koliko god je u toj narodnoj mudrosti istine, mi ćemo još više reći: Znanje je vrednije od novca!

Novac se seli. Danas je moj, počiva u mojoj novčarki, a sutra je već kod drugoga, i ne mogu ga nikako prepoznati.

Znanje otvara oči, širi vidike. I ko je pun znanja, nazivamo ga kulturnim.

Pred nama odmiču zadnji dani jubilejne ćirilometodske godine, koja je proglašena na uspomenu 1050 godišnjice smrti svetog Metoda u Velehradu. Petog srpnja izvršice se zadnje proslave u spomen te godišnjice.

Radi samih tih proslava, koje će najveće biti u Zagrebu i na starom zrinjsko-frankopanskom Ozlju gradu, ne bismo se na njih osvrtili na uovodnom mjestu. Ali te proslave zadobije neku stalnost: otsad će se vršiti svake godine. Odlučeno je, naime, da se, unaprijed, 5 srpnja slavi kao »Dan hrvatske kulture«.

Kultura, prosvjeta — opći je pojam. Ali postoje velike, katkada i bitne, razlike među kulturom i kulturom u pojedinim vjekovima i među pojedinim narodima.

I poganski su narodi imali kulturu. Neki i veliku i slavnu kulturu. Ali njihova kultura sasvim je nešto drugo od one koju je na svijet donijelo kršćanstvo.

Kultura obuhvaća i čuvstvo i mišljenje, i djelovanje. A svaki će morati priznati da drukčije čuvstvuje, misli i radi jedan član poganškog nego li kršćanskog naroda. Ne samo da kršćanin drukčije misli, čuvstvuje i radi — nego sve je to kod njega plemenitije, uzvišenije i čovječanskije.

Kao djecu su nas u školi učili da su sv. Braća naši narodni preporoditelji. A to sada, kao odrasli, još bolje znamo i shvaćamo. — Međutim, nije toliko važno da su nam sv. Ćiril i Metod donijeli kulturu; važnije je da nam donijese baš kršćansku kulturu.

Zato ćemo mi otsad, petog srpnja, zapravo slaviti dan hrvatske kršćanske kulture. To je potrebno naglasiti, jer u zadnje vrijeme drže se predavanja, niču knjige i knjižice koje govore o nekoj samorodnoj i samonikloj hrvatskoj kulturi koja ne bi smjela biti niti obojena, a

Nezakonitost starokatoličkih vjenčanja

MOŽE LI STAROKATOL. CRKVA RAZRIJEŠITI BRAK SKLOPLJEN U RIMO-KATOL. CRKVI. — JEDNO NAČELNO RJEŠENJE OPĆEG VIJEĆA KASACIONOG SUDA.

Kako mnogima još nije jasno koliko vrijede mnogi starokatolički »brakovi«, to na ovom mjestu donosimo članak zagrebačke »Nedjelje«, prigodom jedne odluke Kasacionog suda u Beogradu u brakorazvodnoj parnici između gđe Marije Colombani i gđe Gabrijele Braun:

»Prelazi iz raznih vjera, napose iz rimokatoličke u starokatoličku, bili su jedno vrijeme ušli upravo u modu. A tko se za to više zanimao, mogao je saznati, koji je razlog tome: ljudima se teško bilo pokoriti nauci rimo-katoličke Crkve o nerazriješivosti valjano sklopljenog braka. Njihov život, često puta suviše moderan i razvratn, doveo ih u sukob s vlastitom savješću i s naukom katoličke vjere. Šta im je preostalo, nego zaniijekati sve, oglušiti se glasu savjeti, okrenuti leđa svojoj vjeri i sv. Majci Crkvi pa tražiti drugo zaklonište u starokatoličkoj crkvi, koja se kod nas hoće da naziva »hrvatskom«, iako Hrvati u cijeloj svojoj prošlosti ne poznaju druge katol. Crkve nego »svetu, rimsku katoličku i apostolsku«. A ta starokatolička crkva, razvjenčavala je i vjenčala širokogrudno: što drugi nijesu mogli, ni htjeli, ni smjeli.

Jedan slučaj međutim daje nam povoda, da ponovno istaknemo ono, što je već mnogo puta u katol. štampi osvijetljeno i što svi znamo po nauci naše sv. vjere. Brak, koji je valjano sklopljen u katol. Crkvi, nerazriješiv je. Katol. Crkva ne priznaje u tom slučaju poništenje jednom valjano sklopljenog braka. Sve, što ona može supruzima u slučaju nesloge dopustiti, jest rastava od stola i postelje; time brak nije prestao, samo je prestao zajednički život; ponovnog sklapanja braka ne može biti. No, toga mnogi ne znaju ili

ne će da znaju. Zato je bilo potrebno, da se jedan takav slučaj punih osam godina pretresa po sudovima, dok dode do ispravnog rješenja.

Neki Franjo Colombani, činovnik ministarstva vanjskih posala, oženio se i vjenčao u rimokatol. Crkvi još 1901. godine. Pošto je preko 20 godina sretno proživio sa svojom ženom Marijom Medanjak, palo mu je napamet, da se u Beču zagleda u neku mladu Mađaricu, 11 god. mladu od sebe, Gabrijele Braun. Šta drugo nego ostaviti svoju pravu ženu, a vjenčati se s Gabrijele Braun u starokatoličkoj crkvi. To nije bilo teško, pa je Franjo to i učinio. Taj novi brak prekinula je smrt odmah nakon godinu dana 1927. I sad je stvar postala tek zanimljiva. Obe žene došle su u ministarstvo da traže penziju. Ministarstvo se našlo u neprilici pa ih uputilo na građanski sud, neka on riješi, koja je od njih dviju zakonita žena umrlog Franje.

Okrugni sud u Beogradu donio je presudu u korist Marije (prve žene), jer se postavio na ispravno stanovište da po nauci katol. Crkve valjano sklopljeni brak ne može se razvesti. Ali uslijed žalbe stvar je došla i pred Apelacioni sud. Apelacija je imala protivno mišljenje. Smatrala je starokatol. crkvu priznatom i ravnopravnom katol. Crkvi. Zato da ima pravo suditi u bračnim sporovima katolika. A rimokatolička dogma o nerazriješivosti braka, da je samo jedna vjerska dogma i prema tome, da nije propis pozitivnog prava. — Ponovna žalba iznijela je stvar pred Kasacioni sud u Beogradu. Taj je donio rješenje u korist prve žene. U njegovoj presudi ističu se ovi momenti:

»Tužena strana nije podnijela dokaze da je, ma kojim zakonom

ili zakonodavnom uredbom, priznato i starokatoličkoj vjeri pravo na raspravljanje i suđenja bračnih parnica. Apelacioni sud pogrešno izvodi ovo pravo starokatoličke vjere iz naređenja člana 12 i 142 Ustava od 28. juna 1921. godine. Ovim odredbama Ustava priznato je starokatoličkoj crkvi pravo na sve povlastice, koje uživaju i druge priznate vjerske organizacije, ukoliko se odnose na slobodu njihovog vjerskog učenja, pripadništva, vršenja vjerskih obreda i uređenja vjerskog i svojih ustanova, a ne odnosi se i na suđenja bračnih parnica, koje pravo pripada državi ukoliko ga specijalnim Zakonom nije ustupila kojoj vjerskoj organizaciji«.

»Sa ovih razloga sporna presuda ženidbenog stola starokatoličke hrvatske crkve i odluka punog veća istog stola nema nikakvog dejstva na brak između tužilje Marije i njenog muža pok. Franje Colombani, koji su kao pripadnici katoličke crkve zaključili u julu 1901. u crkvi Svete Marije Majske u Trstu po obredima rimo-katoličke crkve, jer je izrečena od apsolutno nenadležnog suda.

»No i ako se uzme da je Apelacioni sud pravilno našao da je starokatolička crkva po članu 12 i 142 Ustava stekla isto pravo jurisdikcije koje je imala, i danas ima, rimokatolička crkva po cesarskom patentu od 16. februara 1853. godine, ipak u presudi Apelacioni sud nije naveo u razlozima svoje presude zakonski propis po kome konfesionalni sudovi imaju pravo da sude i o važnosti, nevažnosti ili prestanku i razvodu onih brakova koji su zaključeni u crkvi druge konfesije između pripadnika iste ili mešovitim brakovima, koji su zaključeni u drugoj crkvi (tačka 8 § 305 građansko sudskog postupka).

Zbog svega ovoga, Kasacioni sud je poništio apelacionu presudu. Sva akta po ovom predmetu vraćena su Apelaciji da dalje po zakonu postupi.

Apelacioni sud dao je svoje protivrazloge pa je cio spor izni-

kamo li proniknuta kršćanskim nazorom i kršćanskim običajima.

Hrvati imaju svoju kulturu, i ta je, već preko 1000 g., kršćanska. Ne samo smiješno — glupo bi bilo; uime neke »samonikle kulture« vraćati se na razinu, na kojoj smo bili prije kršćanstva, dok smo bili pogani — mnogobošci i palili po brdima žrtve Perunu, Svarogu i Svetovidu.

Hrvatski narod se duže vremena grijao na suncu kršćanstva nego li poganstva. I zato je kršćanstvo nerazdruživo naše. Zato hrvatska kultura može biti samo kršćanska, ili je uopće nema!

Prosvjeta ima vrijednosti, dok se temelji na kršćanstvu. I sva tako zvana zapadna kultura samo je u toliko velika, u koliko je kršćanska. Ono što je danas trulo u toj kulturi i što gnjili i propada, nije kršćansko. I baš zato gnjili i zato propada, što se udaljila od čistih izvora kršćanstva!

Naša kultura ne smije i neće ostati na današnjem stupnju. Ona je život, a život se razvija u širinu i višinu. Pa ipak ne smijemo dozvoliti da se razvija preko granica koje joj omeđuje kršćanstvo. Jer to više ne bi bio razvoj nego nazadak i rušenje.

Peti srpnja neka nam ne bude samo slavljenje naše stare i slavne kulture; neka nam taj dan bude nešto više: Pazicemo da naša kultura ne zaluta na nekulturne strampuće.

Gradimo i dižimo, ali ne dirajmo u kamen temeljac na kojem počiva naša narodna bit, u kamen koji se zove kršćanstvo.

Hrvati, kultura, kršćanstvo. — to je posvećeni trokut koji moramo poštovati i ljubiti. Osobito nam to mora biti jasno, kada budemo proslavljali dan hrvatske prosvjete.

jet na rješavanje pred općom sjednicom Kasacije.

Opća sjednica usvojila je primjedbe drugog vijeća Kasacionog suda. Prema tome, ostao je u važnosti prvi brak, Marije Colombani.

Apelacija će imati da donese novu presudu u smislu odluke opće sjednice Kasacije.

Konačno je eto, i najviši građanski sud stao na stanovište, da katoličke brakove ne može razviti nitko, a najmanje starokatol. crkva.

Nedjeljno evanđelje

s poukom

Peta nedjelja po Duhovima

EVANĐELJE SV. MATEJA (5, 20—24). U ono vrijeme: Reče Isus učenicima svojim: *Ako ne bude pravda vaša veća nego li književnika i farizeja, neće te ući u kraljevstvo nebesko. Culi ste, kako je rečeno starima: Ne ubij; a tko ubije, krivac će biti sudu. A ja govorim vama: svaki, koji se srdi na brata svojega, krivac će biti sudu. A koji reče bratu svojem, ludače: krivac će biti skupštini. A koji reče, nitkove: krivac će biti ognju paklenom. Ako dakle prinosiš dar svoj na oltar, i ondje se sjetiš, da brat tvoj ima nešto protiv tebe: ostavi ondje dar svoj pred oltarom, i podi prije, te se pomiri s bratom svojim: pa onda dodi, i prinesi dar svoj.*

POUKA

Isus je potpuno jasno osudio pravednost književnika i farizeja. Izričito im je zatvorio vrata nebeskog kraljevstva. A ipak nisu bili ni tako slabi. Izvršivali su sve, što im je nalagao zakon. Do zadnje točkice. Davali su milostinju. Molili su po zbornicama i, dapače, po cestnim uglovima. Postili su. Plaćali su porez od najmanjeg proizvoda. Dakle: točno po slovu zakona.

Tako su oni mnogo više činili nego mi. Mi nismo tako točni u izvršavanju crkvenih zapovijedi i naredaba. Pa ipak ih je Isus osudio! — Jer glavno im je nedostajalo: Ljubavi.

Slovo zakona ubija. Pa ako ga i sto puta ispuniš, mrtav je u sebi. A Bog je Bog živih, onih koji ljubave. I što ne proizlazi iz ljubavi, iz srca, nikada ne može otvoriti nebesa. Pa kad bi bilo i tisuću dobrih djela, potpuno savršenstvo.

Podlistak

Koga smo imali?

Rad bo samo, koj si mrtve štije, na prošlosti budućnost si snuje —
Petar Preradović.

DR ANTE STARČEVIĆ

Kad se zna da pravo rodoljublje nije isprazna riječ, nego da označuje poštenje i značaj, i da se ubraja u čudoredne vrednote, onda s punim pravom Dr Ante Starčević, kao i drugi narodni velikani, zaslužuju našu pažnju.

Dr Ante Starčević bio je najveći Hrvat 19-tog vijeka. K tome čovjek duhovno izgrađen, katolik, koji je duboko cijenio svoju vjeru i po njoj živio. Zato zaslužuje da oživimo i osvjetlimo, u kratkim potezima, veličinu njegovog neumrlog lika.

Pred, po prilici, 100 godina nastane pokret i buđenje narodne svijesti među Hrvatima. Na čelu narodnog preporoda bio je mladi Ljudevit Gaj, koji je prvi među ondašnjim pjesnicima pjevao narodne pjesme »budnice«. Najznatnije su: »Još Hrvatska nij' propala« i »Oj, Hrvati, još ste živili!« A nadasve naša omiljela narodna himna: »Lijepa naša domovino«, koje je 100-godišnjicu lani narod velikim zanosom slavio diljem hrvatske domovine.

Kad su Hrvati s banom Jelčićem pobijedili Mađžare, hrvatska

Sve to ništa ne pomaže, ako nema ljubavi...

Tako premješta Isus pravednost iz vanjskog djelovanja i ispunjavanja — u srce. U htijenje. U volju.

Nije samo ubojstvo grijeh; to je i najmanja srdžba u sreću. Nije samo preljubništvo grijeh; to je svaki strastveni pogled i svaka tajna zla misao. Nije samo kriva zakletva grijeh, nego i svaka neistina, svako zatajavanje, iako ga duša jedva pokaže prema vani.

Samo u ljubavi je punina zakona — bez nje je prazno i najveće djelo.

Ne možemo se prevariti. Tako je, naime, jasno govorio Isus.

Na braniku

Božanski izvor Svetih Knjiga

Po nauči vjere kažemo da su svete Knjige od Boga nadahnute, t. j. da je Bog njihov prvi i glavni pisac, a sve što Biblija sadrži, da je to riječ Božja. U svetim Knjigama novoga zavjeta susrećemo riječi koje označuju ovaj pojam nadahnuća. U poslanici II. Tim. piše sv. Pavao: »Sve je pismo Bogom nadahnuće«; a sv. Petar u II. posl. 1, 21 kaže: »Nadahnuti Duhom Svetim govorili su sveti ljudi.«

Po tome pisci Biblije bili su samo posrednici, preko kojih je Bog objavio svoju volju ljudima. Mojsije, na primjer nikada ne zapovijeda nešto u svoje ime, nego u ime Božje: »Ovo veli Gospodin Bog«, a tako i proroci, kada pišu: »Ovako veli Gospodin.«

Božanski izvor sv. Knjiga dokazujemo iz samih sv. Knjiga, iz kršćanske predaje i iz crkvenih odluka.

Sav Stari zavjet uvelike su častili, i smatrali da je Bogom nadahnut, židovski povjesničari J. Flavije i Filon. Sam Krist Gospodin i njegovi apostoli pripisuju sv. Knjigama apsolutni ugled. Krist kaže: »Jer vam zaista velim, dok ne prode nebo i zemlja, neće nestati niti jednog slova ili jedne točke iz zakona, dok se sve ne zbuđe« (Mt. 5, 18). A na drugom mjestu, govoreći o ugledu sv. Knjiga, veli: »Jer kada biste vjerovali Mojsiji: i meni biste vjerovali, jer on piše za mene. Ali kada njegovim pismima ne vjerujete, kako ćete onda mojim riječima vjerovati« (Iv. 5, 46—7).

je zemlja postala plijenom Austrije: Oslobodivši se nakovnja nije izbjegla batu!

Tada ustaje narodni div i borac Dr Ante Starčević, koji će odvažno stupiti u borbu protiv jednih i drugih.

Kad je Starčević započeo svoj nauk i borbu za slobodu i nezavisnost svoga ispaćenog naroda, tada je u većem dijelu naroda, osobito kod puka, narodna svijest bila još uspavana. Starčević je poput lava prvi ustao na obranu narodnih prava, ne mačem ni oružjem, nego oštrinom svoga uma, poštenjem srca — a protiv onih koji su sramotno služili tuđincu.

On je, skupa s Dr Eugenom Kvaternikom, mučenikom i vilenjakom, osnovao u tu svrhu Stranku Prava, koja je brzo oko sebe okupila najbolje i najvrednije sinove hrvatskog naroda.

U organizacijskom glasilu »Hrvatska«, a kasnije »Hrvatsko Pravo«, naglašavao je da hrv. zemlja ne smije biti predmetom ničijeg izrabljivanja. »Narod«, kaže Starčević, »ako je svačiji, onda nije ničiji.«

Njegov životni program bio je: Hrvatska Hrvatima — prema usadenom naravnom pravu: svakom svojem! Pri tome ga je vodila misao: Bog i Hrvati! — misleći, da će sreća Hrvata biti potpuna tek onda kad sav narod bude složan.

Dr Ante Starčević bio je u prvom redu duhovni vođa i preporoditelj narodne svijesti, a manje

Vjeruješ? To je lijepo! Ispunjavaš zapovijedi? Dobro! Ideš redovito u crkvu? I to je trebao! Pa ipak: zar možda nemaš u tajnom kutiću srca neprijateljsku misao proti bratu iskrnjemu? Zar ga nisi uvrijedio?

Daj, potrči iz crkve, poteci k bratu! Iako, možda, taj tvoj brat čami u kakvoj drvenoj baraci. Iako se niste nikada prijateljski pogledali u oči. Iako ti je najgori protivnik. Trči, i pomiri se s njim! A tek onda se povrati u crkvu, k Bogu. Drukčije ti ne vrijedi ništa, i možeš sve, mirne duše, napustiti. Jer sve je mrtvo, za te i za Boga, bez ljubavi!

(Po Vitalu Vodušku)

Jednako se, na bezbroj mjestu, u svojim djelima pozivlju na ugled Staroga Zavjeta ostali evanđelisti i sv. Petar i Pavao u svojim poslanicama. Sv. Pavao u poslanici na svoga učenika Timoteja visoko cijeni ugled sv. Pisma: »Sve je pismo Bogom nadahnuće i korisno za učenje, za dokazivanje, za popravljivanje, za odgoj u pravdi« (II. Tim. 3, 16). O nadahnuću sv. Knjiga piše sv. Petar u svojoj drugoj poslanici: »A ovo najprije znajte, da se nijedno proroštvo Pisma nemiye tumačiti na svoju ruku. Jer nikad nije proroštvo bilo javljeno po volji čovječjoj, nego su, nadahnuti Duhom Svetim, govorili sveti Božji ljudi« (II Petar 1, 20, 21).

Prestavnici kršćanske predaje prvih stoljeća nepobitni su svjedoci ugleda i nadahnuća svetih Knjiga: Sv. Klement rimski, sv. Justin, Atenagora, sv. Irenej, Bazilije, Hrizostom, Jerolim i Augustin. Papa Grgur Veliki piše: »Ta što je Sv. Pismo nego poslanica svemogućega Boga svome stvoru.«

Odluke sv. Crkve Kristove treba da budu mjerodavne za sve vjernike, a navlastito zaključci općih crkvenih sabora. I florentinski sabor, govoreći o nadahnuću sv. Knjiga, u dekretu Jakobitima, izjavljuje: »Sv. Rimski Crkva isповijeda da je Bog jedan te isti pisac Staroga i Novoga Zavjeta t. j. zakona, Proroka i Evanđelja«. Sabori tridentinski i vatikanski proglašuju izopćenim svakoga onoga koji bi nijekao božanski izvor sv. Knjiga. Lav XIII. u enciklici

»Neizmerno providni Bog« piše: »Bog je svojom vrhunaravnom moći potakao i pokrenuo sv. pisce da pišu, i njih je, dok su pisali, vodio da napišu sve i samo ono što je On naredivao, da sve ispravno shvaćaju i vjerno pišu i da se istinito i nepogrešno izražavaju; inače On se ne bi mogao nazvati piscem svetih Knjiga.«

Kojim li, dakle, poštovanjem imadu vjernici čitati sv. Knjige Bogom nadahnute. Ako ljudi običnim svjetskim djelima, radi imena pisca koji se istakao u jednoj ili drugoj grani znanja i umijeća, pridavaju veliku važnost, koliko onda moramo davati čast sv. Knjigama, koje imadu za pisca samooga Boga, izvor svega znanja i umijeća.

Sada razumijemo, zašto je naš zemljak sv. Jerolim, klečeći po čitave noći, proučavao Sv. Pismo. — Apologeta Schanz kaže: »Sjetimo se, da se na Bibliji temelji sva veličanstvena zgrada kršćanstva, u kojoj čovječanstvo nalazi sve blago okrepe: odatle proizlaze svi blagotvorni učinci za sve ljudstvo. Možemo li reći, da se ova nerazoriva zgrada osniva na krhkom temelju ljudskog umijeća? Po učincima se pozna kakav je uzrok, po plodu kakvo je stablo« (Ap. d. chr. II, 32 1). — ni.

DRŽAVE NA IZLOŽBI

Glavne države koje sudjeluju na izložbi međunarodne katoličke štampe u Vatikanskom Gradu jesu: Vatikanski Grad — Argentina — Austrija — Belgija — Bolivija — Brasilija — Čehoslovačka — Čile — Dancing — El Salvador — Estonija — Filipini — Francuska — Velika Britanija — Guatemala — Haiti — Honduras — Kanada, i Kolumbija — Kostarika — Kuba — Irska — Italija — Jugoslavija — Letonija — Litvanija — Luxemburg — Malta — Mexiko — Nikaragua — Nizozemska — Panama — Paragvaj — Peru — Poljska — Portugal — Portoriko — Rumunjska — San Domingo — Španjolska — Sjedinjene Države — Švicarska — Ugarska, Urugvaj — Venezuela.

JUČER INŽINIR, DANAS BISKUP

U Francuskoj postoji sindikat katoličkih inžinira, koji je ponosan što je dao Crkvi već 8 vjerskih zvanja. Taj sindikat među svoje članove ubraja i jednoga biskupa, Mons. Fley-a, koji je bio inžinir u tom sindikatu, a sada je biskup u Nancy-u.

romaštvo. Zato njegova slava vječno živi među nama.

DR ANTE RADIĆ

Kao drugu istaknutu ličnost navesti ćemo Dr Antuna Radića. Dok je Starčevićev program bio prvenstveno zadojen idejom narodno-državnom, Ante Radić prihvatio se, uz to, i seljačkog pitanja.

Dr Ante Radić već je u svom djetinjstvu osjetio i proživio svu težinu i gorčinu seljačkog života. Rođen (1868. umro 1919) je od seljačkih roditelja. Radi svoje vanredne nadarenosti, pošao je u visoke škole i postao profesor. S tim zvanjem bio je u neposrednom doticaju s mladeži, koju je savjesno spremao za kasniji život. Sve slobodno vrijeme upotrebio je u školi, da propovijeda i tumači đacima istine o državi i seljaštvu, učeći ih da budu poštenu ljudi, a ne odrodi i tlačitelji svog vlastitog naroda.

Pod pritiskom vlasti morao se zahvaliti na službi. Sad istom počinje njegov kulturni i politički rad. Namjesto profesorom jedne gimnazije, postaje opće-narodni učitelj; daje narodu ne samo znanje i pouku, nego i srce i dušu. U svemu je on jednak s narodom. Jedino ga znanje uzdiže. No on to znanje ne drži za sebe, nego ga dijeli narodu.

Proučavajući povijest hrvatskog naroda, kao da je osjetio duh seljačkog kralja Matije Gubeca. Kao da se pitao: Zašto pothvat

Po svijetu

Valtazar Vijolić:

Bl. Nikola Tavelić

Posvećeno Preuzvišenom dru fra Jerolimu Mileti, biskupu.

A finibus terrae laudes audivimus gloriam justi.
Čak s krajeva zemlje čusmo hvale, slavu pravедnika.
(Izaija 24, 16).

EXCELSIOR

Strmi tvrđava sura kraj morskih surih litica
bdijuć nad tvrdim gradom i plavim tihim dragama.
Nad njim Arhandeo ratnik *) razasutih zlatnih vitica
lebdj sa plamenim mačem i sa usudnim vagama.

I dok su ljudi puni pohlepe, mržnje, nemira,
a lože i vijećnice gradske prepirke, graje, žamora,
— Mladi Nikola Tavelić: leptir nebeskog svemira
nevinu prostro je dušu na ploču od bijelog mramora.

Osjeća nad sobom crkvu — Boga i kliktaj glasova,
što pjevaju o ljljanu, molitvi, postu, ranama.

I čuje šum: melodiju zlatnih sazrelih klasova
u Jaganjčevoj ljubavi — visoko u višnjim stranama.

On sitan, a ipak velik između Božjih stvorova
čuje: — orlovska krila: šire mu se u grudima.

Bog mu se javlja. Zove ga — Iz kerubinskih korova
htio bi ljubav i Svijetlo donijet i najzadnjim ljudima,

pa onda umrijet na lomači. Ili raspetim rukama,
da zagrlj i onoga što srce mu je probio.

Oh u takovima — pa još i u gorima mukama
slatko bi klikto Isusu što dušu mu je zarobio.

NA BRIBIRSKOM BRDU

Ispustio je iz ruke teški željezni zvekir
što je zaječao na vratima i javio se tišini
samostanskih ćelija. — Nitko se nije ozvao
Ali osjetio je gdje se otvara veliko toplo srce:

»Unidi!« — Voštana, isposnička ruka, probodena na vrhu
Alverne,
uvela ga je preko blagoslovljenoga praga.

Svodovi puni mira, sjene mrkih banova **)
što tu u hramu tišine nadoše slatki počinak,
Bezgrešna, divna Djevica
veličana dnevno psalmima

dobro Male Braće
čekahu ga ko davno najavljena gosta.
A on im je dolazio. Njegove stope
odznjavahu snažno, odlučno,
bez povratka kao da se žure
u slavu — u vječnost.

(Nastaviće se.)

*) Sv. Mihovil, zaštitnik grada Šibenika.

**) U bibrirskoj crkvi sv. Marije bio je zakopan ban
Pavao Šubić i drugi iz njegova roda.

Daj mi duše - drugo uzmi!

Još nije prošlo 50 godina otkada je umro sv. Ivan Bosko. Bog ga je bio odabrao da ustanovi družbu koja će se napose, i skoro isključivo, baviti odgojem mladeži. Plodonosan je bio don Boskov rad za njegovog života, plodonosan je njegov trud i danas u njegovim sinovima — salezijancima.

Teško je nabrojiti zasluge koje je stekla salezijanska družba u tako kratko doba za Crkvu. — Koliko ima naučenjaka koji su kod njih dobili znanje, a osobito materijalnu pripomoć, da su mogli dovršiti škole. Koliko ima obrtnika — i u našoj državi — koji imaju baš salezijancima zahvaliti za dobro poznavanje svoje struke, a osobito za svoj duboko vjerski odgoj. Napokon koliko imade siromaha koji su bili kod njih u svojim potrebama i moralno i materijalno poduprti.

A blago onoj mladeži i onim roditeljima koji se nalaze u blizini salez. kuća! Salezijancima je, naime, glavna zadaća da istrgnu omladinu iz pandža pokvarenog populističkog života i uzmu je pod svoje okrilje, gdje joj pružaju duhovna dobra uz nevinu zabavu.

Omladini su uvijek otvorena vrata salez. zavoda, i salezijanci ih primaju s radošću u tako zvani

Što je Radnički strukovni Savez?

Radnički strukovni Savez ima sjedište u Zagrebu, a podružnice u svim većim hrvatskim mjestima.

Rad. struk. Savez je potpuno stručna organizacija radnika i namještenika, organiziranih po nauči najvećeg socijalnog reformatora i zaštitnika ugnjetavanih, Nazaret-skog Radnika Isukrsta, a po smjer-

oratorij — jer znadu da dobro posijano sjeme mora uroditi dobrim plodom. Ondje se vježba omladina u glazbi i sportu, priređuju se predavanja, znanstvena i zabavna, davaju se odgojne igre, a najviše se goji ljubav prema Bogu, Mariji Pomoćnici i svecima.

U Zagrebu imaju gg. salezijanci 2 zavoda, i u Međimurju jednoga; a sada će se oni naseliti i u središtu naše lijepe Dalmacije, u Splitu.

Baš prije 50 godina zamolili su Splićani samog sv. Ivana Boska da im pošalje svoje sinove za odgoj splitske mladeži. A tek sada njihova je želja uslišana.

Salezijancima je stavljena na uporabu lijepa, preko 50 m dugačka i 20 m široka zgrada. Sazidao ju je prije svjetskog rata »Odbor javne dobrotvornosti«, sredstvima velike ustanove Martinis-Marchi, koju su ustanovili tri plemenita brata: Ante, Oktavije i Ivo-Petar.

Dao Bog da i u Splitu žanju gg. salezijanci uspjehe, kao na dosadašnjim mjestima. A mi se pridružujemo veselju Splićana i pozdravljamo salezijance u našoj blizini, spominjući se njihovog gesla: »Daj mi duše, drugo uzmi!«

KI.

kratska.

Radnički struk. Savez učlanjen je u međunarodnom kršć. radničkom pokretu. Kod nas Hrvata osnovan je 1920 godine, a pravila su odobrena po hrv. slav. dalm. zemaljskoj Vladi. Kroz svih 16 godina Rad. struk. Savez razvijao je veliku djelatnost među hrvatskim radništvom, zaštićujući radničke interese i budeći kod radništva hrvatsku nacionalnu svijest. Taj i takav rad R. S. S. mnogima je bio trn u oku. Tako vidimo da se radu R. S. S. stalno podmiču klipovi, osobito u ovih par zadnjih godina. RSS je izdržao borbu. On je 1933 godine išao na izbore za Radničku Komoru, kao nosilac hrvatske radničke misli pod »Plavom listom«. Na tim izborima RSS iznio je veliku pobjedu unatoč mnogih zlouporaba, klevetanja i sprečavanja sa raznih strana.

RSS radi u tom duhu i danas, a radiće i u buduću; nastojće da se sve pozitivne sile hrvatskog radništva slože u borbi za prava hrvatskih radnika.

M. Lj., radnik

Po državi

VELIKO SLAVLJE U MARIBORU.

Dne 28 i 29 lipnja deseci tisuća Slovenaca pohrlje u Maribor; ti dani su bili Slomšekovi dani. Čitav slovenski narod se tih dana molio da Bog podigne na oltar njihovog velikog prosvjetitelja i biskupa Antona Martina Slomška. Velika procesija, kao i sastanci i zborovanja, i sve ostale priredbe bile su vanredno posjećene.

I SUSAČ SLAVI. Na dan sv. Ćirila i Metoda, 5 srpnja, Sušak priređuje veliku proslavu stogodišnjice hrvatske himne.

NASA ŽELJEZNA INDUSTRIJA. U Zenici položen je temeljni kamen zgrade koja je proširenje tamošnjeg željeznog rudnika. U njoj će naći mjesta preko 1000 radnika. — Zenica bi imala otsad godišnje proizvoditi 180 tisuća tona željeznih predmeta, kao žice, željeznih tračnica i traverza za mostove. — To je pokušaj da se potpuno oslobodimo uvozu željeznih predmeta iz inozemstva.

DVA VAŽNA ZAKLJUČKA. Prigodom nedavnog euharistijskog kongresa u Gospiću prihvaćena su, između ostalih, i ova dva važna zaključka: Tražimo da se u škole, gdje su katolička djeca, namještaju katolički učitelji; tražimo od Ministarstva prosvjete da se iz školskih udžbenika uklone ona mjesta koja se protive katoličkoj vjeri i koja šire razne predrasude proti katoličkoj Crkvi.

VELIKA SKUPŠTINA. Na Petrovo je u Zagrebu priređena prva velika godišnja skupština »Gospodarske Sloge«, na kojoj je, osobno i preko izaslanika, prisustvovalo oko 85.000 zadržara. Ta skupština je pokazala razvijenu socijalnu i narodnu svijest našeg hrvatskog seljaka. — Na skupštini je govorio i dr Vlatko Maček, kojega je sakupljeno mnoštvo neprestano i oduševljeno pozdravljalo.

CIRILOMETODSKA PROSLAVA. 5 srpnja svršava se jubilejna cirilometodska godina. U mnogim mjestima biće tog dana priređene velike proslave, a najveća će biti u Zagrebu. Na starom zagrebačkom Griču i na Ozlju gradu biće velika narodna zborovanja, na kojima će govoriti dr Rudolf Horvat, dr Lovro Katić, Milutin Majer i dr Pero Ivanišić.

IZVOZ NAŠE PŠENICE. Od lanjske godine je u našoj državi još preostalo 50 tisuća vagona neprodane pšenice. Od toga će kupiti Češka i Austrija po 15 tisuća vagona, a ostalo kupuje Njemačka. Naravno, da ćemo i mi od njih morati kupovati više drugih stvari.

MILIJUNSKI GUBITAK. Radništvo tvornice Tivar u Varaždinu, koje je nedavno štrajkalo 39 dana, izgubilo je radi tog štrajka, na zaradi, dva i pol milijuna dinara.

VRIJEDNOST NOVCA. Koncem prošlog tjedna vrijednost stranog novca bila je ova: američki dolar 43 dinara, austrijski šiling 9.20, belgijska belga 7.42, engleska funta 219, francuski franak 2.90, njemačka marka 17.60 i švicarski franak 14.30 dinara.

PJEVAČKI PODSAVEZ. U krilu Hrvatskog pjevačkog saveza osniva se Hrvatski seljački pjevački podsavez koji će obuhvatiti sva seljačka pjevačka društva na cijelom području, koje nastavaju Hrvati.

NOVA RASA. U unutrašnjosti Nove Gvineje pronađena je neka nova rasa ljudi koja pripada patuljcima. Prosječna visina muškaraca je 1.38 m, a žena 1.41 m.

NEMIRNA PALESTINA. U Palestini se vode neprestani bojevi između Židova i Arapa. Mnoga židovska naselja su poharana. Zato je visoki palestinski komesar sir Winetop objavio naredbu, kojom se djela atentata kažnjavaju smrću ili doživotnom tamnicom.

POLITIKA ENGLJESKE. Čini se da Engleska nije zadovoljna što je na vlast u Francuskoj došao socijalista Leon Blum. Zato je i počela voditi sve pomirljiviju politiku prema Italiji i Njemačkoj; već se odrekla i sankcija proti Italiji.

RUSIJA SE REFORMIRA. Prema vijestima: u Rusiji bi se, u mjesecu studenome, imao uvesti novi ustav. Po tom ustavu narodno predstavništvo bi imalo gornju i donju kuću. Gornja bi imala 200 poslanika, a donja 600. Skupština bi zasjedala dvaput godišnje po 60 dana. Broj udruženih sovjetskih republika povisio bi se od sedam na jedanaest. Pretsjednik države birao bi se na pet godina, a pravo glasa bi dobili i bivši carski činovnici i časnici.

PARISKI NAČELNIK GOSTI. Prilikom sastanka 40 tisuća katoličkih mladića i djevojaka u Parizu, gdje je bila zajednička pričest u jednom od najvećih parkova u Parizu, priredio je uzvanicima svečani objed, u gradskoj vijećnici, načelnik Pariza g. Chiappe.

DRUSTVO POLICISTA. U Chicagu organizirali su se katolički policisti u posebno društvo, pod zaštitom sv. Patricija. U društvo je stupilo 500 policista i policajnih činovnika.

SAVREMENO DUŠOBRIZNIŠTVO. Kraj velikih rijeka i kanala u Paragvaju prostiru se zapušteni krajevi, gdje nema ni župa ni svećenika. Sada će te krajeve obilaziti posebna lada, udešena kao kapela. Na njoj će biti nekoliko svećenika koji će vršiti duhovnu pastvu.

BOKSANJE U SKOLAMA. U nekim osnovnim i srednjim školama u Njemačkoj uvedeno je boksanje kao obvezatan predmet. Sam taj školski predmet ne zove se više boksanje nego »umjetnost samobranice«.

NOVO KOMUNISTIČKO ODLIKOVANJE. Savez srednjoazijskih bezbožnika podijelio je Molotovu, Vorosilovu i Litvinovu naslov »počasnih bezbožnika«. — Taj naslov će biti otsad novo komunističko odlikovanje.

DVADESETGODIŠNJICA POMORSKE BITKE. Najstrašnji rat na moru bio je kod Skagarska između njemačkog i engleskog brodovlja. Od tog rata je već prošlo 20 godina. — Od kuge, glada i rata...

Matije Gubca, da olakša teško stanje seljaka, nije odmah uspio? I našao je odgovor: Kriva je bila hrvatska nesloga.

Vidio je Ante Radić da ga čeka trostruka zadaća; da treba: hrvatsko seljaštvo složiti, osloboditi ga nepotrebnog straha i prosvijetliti ga.

Tim putem je i pošao. Otvarao je oči narodu i narod, taj veliki slijepac, počeo je progledavati.

Nije to bio lagan posao; mogao ga je izvesti samo čovjek velikog znanja i poštenog sreća; a još više: koji je imao veliku i živu vjeru u Boga i svoj narod.

Pri osnutku organizacije »Hrvatske Seljačke Stranke« Ante joj je odredio program ovako: »Pismeno se obvezimo, da ćemo stranku osnovati na hrvatskom državopravnom i pučko-seljačkom temelju«.

Naravski da su se pobrinuli i za štampano propagandističko sredstvo — za »Dom« kao organ spomenute organizacije. Dr Ante Radić bio je ne samo tvorac programa nego i muž rada, zajedno sa svojim pokojnim bratom, a kasnije i vođom većeg dijela hrvatskog naroda, Stjepanom.

Danas selo i grad vidi, što su bili ti mrtvi velikani za cjelokupni hrvatski narod. Uz cijenu vlastitih života oni su osvijetlili i podigli na noge naš narod.

— To se ne smije zaboraviti!

Narodnjak

Naši dopisi

DRNIS

Prva Pričest. Blagdan sv. Vjekoslava kod nas se svake godine svečano proslavi, jer toga dana djeca primaju prvput svoga Spasitelja u sv. Pričesti. Djeca su se okupila pred školom, pa su pod zastavom »Malih Podvornika«, praćeni od svojih vjeroučitelja, učitelja i roditelja, u najuzornijem redu, išli do crkve. Njih 157 narod je sa veseljem motrio i pozdravljao. Crkveni obred, uz asistenciju, obavio je O. Augustin Marušić. Poslije službe Božje je bilo zajedničko fotografiranje i zajednički zajutak u župskom dvorištu. Naše dobre gospode razveselile su prvopričesnike, poslavši im mnogo raznih slatkiša, što je osobito razveselilo seosku djecu. Na koncu su im vjeroučitelji razdijelili velike slike kao spomen na ovaj radosni dan.

Zastave Kat. Akcije. Ovih dana su nam prispjele zastave za sva društva Kat. Akcije. Zastave su lijepe. Blagoslov istih misli se obaviti poslije ljetnih sparnih dana i to po svoj prilici na svetkovinu sv. Franje Asiškoga, zaštitnika Kat. Akcije, za koju prigodu namjeravaju se održati veće svečanosti za čitavu drnišku i okolišne krajine.

ZEMUNIK

Prva pričest djece. Od dulje vremena pripremao je župnik našu dječicu na prvu sv. Pričest. Na 22 VI. došlo je pet okolišnih svećenika, da pomognu župniku pri ispovijedanju školske djece, kao i one koji su imali da prvi put pristupe k stolu Gospodnjemu. Bilo ih je 42. Sva školska djeca, praćena od svojih nastavnika, a prvopričesnici od svog župnika, krenuli su iz škole do župne crkve. Preko sv. Mise svirala je na harmoniumu, vrlo lijepo, jedna kandidatkinja č. sestara iz tamošnje Banov. bolnice. Razne prigodne pjesme pjevala su djeca sa svojim nastavnici i prisutnim svećenicima. — Na svršetku je župnik podijelio djeci spomen-slike prve pričesti uz tumač i praktične pouke, te se razdragana i vesela srca razidoše k svojim kućama.

Iz naše bolnice. Prošlih dana stigao nam je iz biogradske bolnice u našu liječnik Dr Josip Ile.

Ovo je treći put da dolazi u naše mjesto. Uvijek smo bili žalosni, kad nas je ostavljao, a radosni, kad nam se vraćao. Tako smo i ovog puta veseli. Uzrok našem veselju jest njegovo savjesno i neumorno nastojanje oko bijednih bolesnika, da im povrti zdravlje i otme ih žvalama od smrti. Dao Bog, da nas više ne ostavi.

Dekanatna sjednica. Prigodom javne štampe o sukobu svećenstva sa svojim Biskupom i Apost. Administratorom, održalo je svećenstvo našeg dekanata izvanrednu sjednicu i sa iste upravilo Preuzvišenom Biskupu i Ap. Adm. protestno negodovanje protiv takovog pisanja, a izrazilo istome svoju odanost i poslušnost.

Zemuničanac

IZ VELI

Prva sv. Pričest, 21 VI 1936. Danas je našoj djeci svanu neobično svečani dan. Dan prve sv. Pričesti. Ove godine smo imali rekordan broj prvopričesnika. Njih 46, iz II. i I. razreda, bilo je pripušteno ove godine ranije na prvu sv. Pričest. Roditelji su to shvatili. Djeca su upravo čeznula za tim radosnim danom. Na dan svog nebeskog zaštitnika sv. Vjekoslava pristupila su s rukovetom cvijeća i svijetlom u ruci k trpeži Gospodnjoj. Uz pjevanje pjesmica, predvođeni svojom zastavicom Neoskrvnjene podoše do župskog stana, gdje su imali zajutak i primili uspomene. Djeca su se skupno pred crkvom, i fotografirala. Poslije podne obavio se pohod crkvi sv. Roka. Ova lijepa svečanost, koja je i odrasle privlačila svojom ljepotom, ostaće u lijepoj uspomeni naše djece, koja sigurno neće nikad zaboraviti na svoj najmiliji dan. — Pratilac.

LJUBITOVICA

Križarski rad. Evo i nas, da se ponovno javimo našem dragom »Katoliku«, koji mi Križari veoma rado i redovito čitamo na našim sijelima i kod kuće našim roditeljima. Naš duhovnik, velečasni don Damjan Rodin, naš je učitelj, koji pazi i nastoji da svaki član »Križarske škole« na koncu godine dobije što ljepšu i bolju svjedodžbu.

Nakon onako lijepe proslave od 10. V. o. g., koja će ostati u lijepoj uspomeni dok budemo na životu, mi smo nastavili podvostućenim silama u društvenom radu.

Kalendar

Srpanj

N.	5	5 nedjelja po Duhovima - Ćiril i Metod
P.	6	Izajla pr.
U.	7	Vilibald, b.
S.	8	Elizabeta, kraljica
Č.	9	Sv. Efreim
P.	10	Rupina i Sekunda
S.	11	Plo I. p. m. © trectak

Sv. Efreim

Ugledao je svijetlo Božje pri koncu trećeg vijeka, u gradu Nisibi. Roditelji mu se bavili poljodjelstvom. I ako su bili kršćani, dali su krstiti svog sina istom u 18 godini.

Prije krštenja živio je Efreim lakoumno i raspušteno. Primivši sv. krst dade se na strogi i savršeni kršćanski život. Pomisao na sudnji dan potjerala ga je u pustinju, gdje se je u društvu s nekim starijim pustinjakom uputio u duhovni život.

Iz pustinje pade u grad Edesu, gdje je do zadnjeg daha života ostao. Sve svoje velike duševne sposobnosti stavio je u službu edeskih kršćana. Poput apostola bio je neumoran u propovijedanju. Sa svojom rječitošću sve je osvajao. A kada ne bi propovijedao, tada

Da naš rad bude što uspješniji briga se i naše Križarsko Okružje, te nam je poslalo svog izaslanika brata Antu Breškovića, koji nas je posjetio u nedjelju 27. VI. i održao dva sastanka: Jedan s Malim, a drugi s velikim Križarima.

Uz pjevanje narodnih i vjerskih pjesama, ostavio nas je brat izaslanik, a mi mu na trudu zahvaljujemo i želimo da nas se Okružje i u buduće sjeća. — Bog živi!

Križar

SUTOMIŠĆICA — POLJANA

Osnutak počasne Straže presv. Srca Isusova. Dne 21 lipnja t. g., zauzimanjem našeg preč. župnika don Iva Blasića, osnovana je u našem mjestu poč. Straža presv. Srca Isusova.

Slavlje je bilo veliko. Prečasni župnik za tu zgodu je pozvao upravitelja poč. Straže iz Preka o. Josipa Dujmovića, koji je ispovijedao od rana jutra, služio svetu Misu i izrekao prigodnu propovijed.

Za tu prigodu došle su iz Preka i časne sestre sa svojim pjevačkim zborom. Došla je i počasna Straža s društvenom za-

bi pisao knjige i molio Gospodina da oplodi njegov rad.

Sv. Efreim bio je vanredno ponizan. Tako je iz poniznosti do smrti ostao đakon i odbijao svećeničko dostojanstvo. A kad su ga građani jednog obližnjeg mjesta izabrali za biskupa i htjeli ga na silu posvetiti — svetac je počeo hiniti ludilo, samo da bi od toga odoljao.

Uz poniznost Efreim je ljubio i sv. čistoću. Na nagovaranje neke pokvarene žene svetac odgovori da će pristati na grijeh, ali pod uvjetom da grijeh učine nasred trga. Pa kad je ova odgovorila, da bi ju bilo stid takav grijeh učiniti pred ljudima, svetac nastavi: »Ako se stidiš ljudi, zar se ne treba, mnogo više stidjeti i bojati Boga, koji zna i najveće ljudske tajne, koji će suditi cijelom svijetu i svakom dati po njegovim djelima.«

Ove svečeve riječi tako su djelovale na tu ženu da se je odrekla pokvarenog života i pošla u samostan, da ispašta grijehe prošlog života.

Godinu dana prije Efreimove smrti pojavi se veliki glad u Edesi. Kad je svetac razdijelio sav svoj imetak, pošao je od kuće do kuće, pa je svojom besjedom znao tako oduševiti bogatije i imućnije da je glad u kratko vrijeme prestao. Malo vremena iza toga, god. 379, izruči Gospodinu svoju veliku i besmrtnu dušu.

stavom. Iz Lukorana došao je požrtvovni župnik Don Niko Kuvač s glazbom, Malim Križarima i Križaricama.

Došlo je i mnogo svijeta iz Preka i Lukorana. Služba Božja je počela u 4 sata popodne. U crkvi je lijepu i pobudnu propovijed održao pošt. o. Josip. Iza toga je preč. župnik, uz asistenciju o. Kerubina Šišul-a i don Zdravka Mašina, blagoslovio naramenice i pojase poč. Straže te ih podijelio 32 Stražara i Stražarica. Na koncu je bila velika procesija s kipom presv. Srca Isusova. Procesija je prolazila mjestom uz moljenje »Zlatne krunice«, sviranje glazbe i pjevanje pjesama presv. Sreću. Kad je procesija došla u crkvu, sve ono mnoštvo svijeta nije moglo da ude u crkvu.

Neka bude čast presv. Sreću Isusovu, hvala našem dobrom župniku koji nije žalio truda ni troška da sve bude u najljepšem redu, a narodu, koji se je odazvao glasu svog pastira, neka urodi što većim plodom i blagoslovom.

Prisutnik

Život Šibenika

SV. ĆIRIL I METOD — slavenski apostoli i prosvjetitelji. Njihov blagdan slaviće se u varoškoj župskoj crkvi u nedjelju 5. ov. mj. Ujutro u 5. s. biće lekcije. Zatim pjevana sv. Misa. U 10 s. župska sv. Misa. Popodne blagoslov sa Presvetim.

DEVETNICA GOSPI OD KARME-LA — počinje u ponedjeljak u katedrali. Svake večeri biće krunica sa deveticom u 8 s.

POČELA POBOŽNOST XV. NEDJELJA u čast Gospe od Ružarija u crkvi sv. Dominika. Svake nedjelje ujutro sv. Misa sa zajedničkom sv. pričesću, a popodne krunica i blagoslov.

PROCESIJA PRESV. SRCA ISUSOVA bila je u prošlu nedjelju. Slabo vrijeme nije dozvolilo da se procesija razvije u sjaju kao što prošlih godina. Na povratku, u crkvi, propovijedao je mp. o. Paško Borić.

U DOCU se u ovu nedjelju štuje Predragocjena Krv. Ujutro u 7 s. sv. Misa i ljubljenje moćiju, a popodne u 6 s. blagoslov.

NA VIDOV-DAN — bile su zadušnice u Katedrali za preminule u prošlim ratovima. Sv. Misu glagoljao je preč. Dr Eškinja, a iza sv. Mise preuzv. biskup udjelio je odriješene. Zadušnicama su prisustvovali predstavnici vlasti.

USPJEH ISPITA ZRELOSTI na real. gimnaziji Bilo je 50 kandidata. 25 položilo je maturu, 13 palo na 2 mjeseca, a 12 je odbijeno na godinu dana.

230 DJECE prijavilo se za prijemne ispite na real. gimnaziji.

REDENJE. U nedjelju preuzv. biskup udjelio svećenički red vlč. gg. Vladimiru Paviću i Ivanu Jurčevu, a sv. red sub-dakonata č. gg. Alfonsu Jaki, Šimi Batkoviću i Jurju Rakeli. Sv. obred počeo je u 7 s.

BLAGOSLOV KRIŽARSKE ZASTAVE U ZABLAČU. Početkom ove godine osnovano je u Zablachu križarsko bratstvo, zauzimanjem mjesnog dušobrižnika vlč. Dr I. Guberine. U nedjelju 5. ov. mj. obavio se blagoslov društvenog barjaka. Ujutro u 8 s. biće zajednička sv. Misa i pričest. Popodne iza 3 s. doček gostiju, zatim euharistična procesija, blagoslov zastave i povorka po mjestu. Poslije podne u 5 i po sati održaće se javno Križarsko zborovanje. Iz Šibenika polaze motorne lađe u 3 sata. Očekuje se naročito velik posjet iz Skradina i Vodica. U samom gradu za zborovanje vlada veliki interes.

Tko želi početi neka se obrati što prije u dućanu brata A. Zaninovića.

Križari Šibenika prigodom blagdana sv. Jakova, zaštitnika grada, u vezi sa Križarskim socijalnim danima, u nizu javnih priredaba daju u gradskom kazalištu Bogoviću dramu u 5 činova »Matija Gubec«.

ZENSKA ZANATSKA SKOLA SV. LUCE OTVARA TEČAJ KROJA za ženska odijela, za gospode i odrasle djevojke, od 15 srpnja do 15 kolovoza. Upisivanje do 5 srpnja. — Daljnje obavijesti kod upisa. UPRAVA

Križarske vijesti

Održane svečanosti. U nedjelju 28. VI. održana je križarska svečanost u Domaslovcu kod Samobora, gdje je govorio Z. Fržop, te u Podr. Moslavini, gdje je V. K. B. zastupio dr Cicak. — Na Petrovo i Pavlovo je održana posveta križ. zastave u Repašu, gdje su govorili vlč. Aco Mitrović, Ivo Sestak i gđa M. Stanković. Isti dan bila je križar. svečanost u Motikama kod Banjaluke, gdje je govorio F. Grgić. — Na Petrovo i Pavlovo bila su zborovanja omladine prigodom Euh. kongresa u Mundanijama na Rabu, gdje je govorio I. Mrakovčić, te u Karlovcu, gdje je govorio S. Ramljak.

Najavljene svečanosti. U nedjelju 5. VII. je posveta križ. zastave u Selima kod Siska. Posvetu će obaviti vlč. g. Pero Zagmeštar, a govorit će dr Protulipac. Taj dan je posveta zastave u Valpovu, gdje V. K. B. zastupa S. Ramljak. Isti dan je posveta zastave u Ledeniku, gdje V. K. B. zastupa dr Cicak. Isti dan je križ. svečanost u Humljanima sa posvetom zastave, gdje V. K. B. zastupa I. Tubaković. — U nedjelju 19. VII. je križ. svečanost u Ljupini. — U nedjelju 26. VII. je križ. svečanost u Preku. — U nedjelju 2. VIII. je križ. svečanost u Nedelišću.

Križarski dan. Ove godine je opća proslava križarskog dana u nedjelju 13. rujna. Taj dan će biti opća sv. Pričest članstva. Taj dan ili koji drugi dan ili nedjelju tokom srpnja, kolovoza ili rujna drži se i vanjska svečanost križarskog dana sa priredbama, akademijama i zborovanjima. Društva su dužna već sada sve poduzeti za što bolju proslavu ovog dana.

Socijalni dan Križarstva. Mnoga su društva već priredila priredbe socijalnog dana, a mnoga se spremaju da taj dan prirede. Ove godine bit će socijalni dan općenito za uži krug križara i prijatelja, dok će se naredne godine prirediti u većem stilu i to u mjesecu ožujku, povodom blagdana sv. Josipa, zaštitnika rada.

Dački tečaj. Srednjoškolski tečaj počinje točno 4. VII. uveče i traje do 14. VII. a iza toga počinje tečaj za akademičare i abituriente. Tečajevi se drže u Filip-Jakovu kod Šibenika. Prijave za akademski i abiturijenski tečaj valja poslati na Mahničevu dačku križ. zajednicu zaključno do 10. VII.

KOLOMBOVI VITEZOVI

To veliko američko katoličko udruženje, gotovo ga svaki amerikanac poznaje.

Ova organizacija, koja se za 50 god. života tako raširila da danas broji milijun članova, budna je i djelotvorna sila katolicizma u svim državama Sjevero-američke Unije i u mnogim drugim. kao u Kanadi, Kubi, San Domingu, Filipinima, Aljaski... Organizacija Kolombovih Vitezova brine se za promicanje prosvjete i karitativnosti, osniva zavode za odgoj djece. Oskrbljuje bolnice i sanatorije krevetima i održava posebne tečajeve svojim članovima o kulturnom podizanju naroda.

U mjesecu ožujku i travnju prošle godine započeli su djelotvornu propagandu pod imenom »Pokret za kat. akciju«. Osobiti cilj tog propagandi bio je: da oživi duh u svojim članovima i da se što više društvo raširi. Za same dvije sedmice upisalo ih se u organizaciju 50,000, a to je znak simpatije koju red uživa u Americi.

Za vrijeme svjetskoga rata dali su za ranjene vojnike oko 80 milijuna dolara.

CIJENA PŠENICE. Prve neslužbene vijesti govore da će prva cijena ovogodišnje pšenice biti 120 dinara.

BOLJŠEVICI SE SPREMAJU. Sovjetska Rusija žurnim radom gradi podmornice i tankove. Vojnička akademija broji ovu godinu 16,000 pitomaca. Rusija ima danas, kao što i prije svjetskog rata, izvježbanih pričuva od preko 10 milijuna ljudi. Aktivne vojske broji danas 1,300,000 ljudi, dok je lani brojila 940,000 vojnika.

U TRGOVINI ODIJELA F. KRAJŠEK u Šibeniku, Kralja Tomislava ulica (na vrhu stepenica Dobrić), možete najbolje kupiti odijela, posebne jakete, hlače i košulje. Roba trajna, a cijene veoma niske.